

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA NADZOR PRORAČUNA

STALIŠČE URADA RS ZA NADZOR PRORAČUNA S PODROČJA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

**v zvezi z Mednarodnim Standardom strokovnega ravnanja pri
notranjem revidiranju št. 1112 – Vloga vodje notranje revizije poleg
notranjega revidiranja**

**»Vloga vodje notranje revizije pri pripravi Izjave o oceni
notranjega nadzora javnih financ«**

št. zadeve: 0601-8/2014/51

Ljubljana, januar 2021

KAZALO

1. UVODNA DOLOČILA	3
2. STANDARD 1112 – VLOGA VODJE NOTRANJE REVIZIJE POLEG NOTRANJEGA REVIDIRANJA.....	3
3. STALIŠČE URADA RS ZA NADZOR PRORAČUNA V ZVEZI S STANDARDOM 1112 – VLOGA VODJE NOTRANJE REVIZIJE POLEG NOTRANJEGA REVIDIRANJA – »VLOGA VODJE NOTRANJE REVIZIJE PRI PRIPRAVI IZJAVE O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC«	4

1. Uvodna določila

Na podlagi 2. odstavka 101. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – Odl.US), prve alinee 4. člena Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Uradni list RS, št. 72/02) ter izhajajoč iz Usmeritev za državno notranje revidiranje Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna izdaja stališče s področja notranjega nadzora javnih financ, ki se nanaša na Mednarodni standard strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju 1112 (v nadaljevanju: Standard 1112) – Vloga vodje notranje revizije poleg notranjega revidiranja, in sicer vlogo vodje notranje revizije pri pripravi Izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ.

V skladu s prednostnim vrstnim redom uporabe pravil pri notranjem revidiranju, stališče spada v raven obveznih pravil državnega notranjega revidiranja.

2. Standard 1112 – Vloga vodje notranje revizije poleg notranjega revidiranja

Če ima vodja notranje revizije vloge in/ali naloge zunaj področja notranjega revidiranja ali če se take vloge in naloge od njega pričakujejo, je treba vzpostaviti varovalke, ki omejujejo oslabitev neodvisnosti in nepristranskosti.

Pojasnilo

Lahko se zgodi, da se vodjo notranje revizije zaprosi, da prevzame dodatne vloge in naloge zunaj področja notranjega revidiranja, kot sta odgovornost za skladnost ali upravljanje tveganj. Take vloge in naloge lahko dejansko ali navidezno oslabijo organizacijsko neodvisnost notranje revizije ali osebno nepristranskost notranjega revizorja. Varovalke so nadzorne aktivnosti, ki jih za obvladovanje takih možnih oslabitev pogosto izvaja organ nadzora, in lahko vključujejo občasno ocenjevanje linij poročanja in odgovornosti ter druge možne postopke za pridobitev zagotovila v zvezi s področji dodatne zadolžitve.

SNR1112.SLO.DNR:

Dodatne zahteve oziroma pojasnila pri uveljavitvi standarda v okolju proračunskih uporabnikov

V okolju proračunskih uporabnikov je pri vzpostavljanju varovalk oziroma varovalnih mehanizmov potrebno upoštevati naslednje pogoje:

- jasno naj bo razvidno, da predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika je in ostaja odgovoren za obvladovanje tveganj proračunskega uporabnika;
- odgovornost in naloge notranje revizije morajo biti natančno opredeljene v pravilniku, ki v proračunskem uporabniku ureja dejavnost notranjega revidiranja;
- notranja revizija ne sme upravljati z nobenim tveganjem (niti v imenu predstojnika oziroma poslovodnega organa proračunskega uporabnika);
- notranja revizija naj zagotovi nasvete in podporo pri sprejemanju odločitev predstojnika oziroma poslovodnega organa proračunskega uporabnika v zvezi z upravljanjem tveganj, nikakor pa sama ne sme sprejemati odločitev o upravljanju tveganj proračunskega uporabnika;
- v kolikor je notranja revizija prevzela vloge in/ali naloge zunaj področja notranjega revidiranja, ki se nanašajo na področje upravljanja tveganj, ne sme dajati zagotovil za ta področja; v tem primeru naj zagotovilo pripravi drug ustrezen usposobljen in neodvisen zunanji izvajalec storitve;
- katerakoli storitev notranje revizije, ki ni storitev dajanja zagotovil, je storitev svetovanja, pri izvedbi katerih je potrebno upoštevati vse zahteve Usmeritev, ki se nanašajo na storitve svetovanja.

Vsi primeri, ko so bile vodji notranje revizije oziroma notranji reviziji dodeljene vloge in/ali naloge zunaj področja notranjega revidiranja oziroma so se take vloge in/ali naloge od njega pričakovale, morajo biti razkrite v letnem poročilu notranje revizije, ki ga vodja notranje revizije pripravi skladno z zahtevami standarda SNR.2060.SLO.DNR in ga naslovi na predstojnika oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika ter na organ nadzora, z njegovo vsebino pa seznaniti tudi Urad RS za nadzor proračuna.

3. Stališče Urada RS za nadzor proračuna v zvezi s Standardom 1112 – Vloga vodje notranje revizije poleg notranjega revidiranja – »Vloga vodje notranje revizije pri pripravi Izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ«

Kadar vodja notranje revizije v proračunskem uporabniku poleg notranjega revidiranja prevzema tudi druge vloge in/ali naloge zunaj področja notranjega revidiranja oziroma se take vloge in/ali naloge od njega pričakujejo, se lahko zgodi, da se dejansko ali navidezno oslabi organizacijska neodvisnost notranje revizije (Standard 1110 – Organizacijska neodvisnost) ali osebna nepristranskost notranjega revizorja (Standard 1120 – Osebna nepristranskost). Da bi takšne naloge vodja notranje revizije lahko izvajal, morajo biti obvezno predhodno vzpostavljene ustrezne varovalke oziroma varovalni mehanizmi. Pri vzpostavitvi ustreznih varovalk oziroma varovalnih mehanizmov je treba upoštevati pogoje, ki jih v okolju proračunskih uporabnikov opredeljuje Standard SNR1112.SLO.DNR.

Vloge in/ali naloge zunaj področja notranjega revidiranja, za katere vodjo notranje revizije najpogosteje zaprosi poslovodstvo ali organ nadzora proračunskega uporabnika, so npr. povezane z odgovornostjo za skladnost ali upravljanje tveganj. Od vodje notranje revizije se lahko pričakuje, da bo prevzel naloge s področja obvladovanja tveganj, zasnove in delovanja kontrol kot tudi skladnosti t. j. naloge, za katere je v osnovi odgovorno poslovodstvo oziroma organ nadzora proračunskega uporabnika. V vseh teh primerih je ključno, da so pred prevzemom vloge in/ali nalog vzpostavljene ustrezne varovalke oziroma varovalni mehanizmi, da se prepreči dejansko ali navidezno oslabitev organizacijske neodvisnosti notranje revizije ali osebno nepristranskost notranjega revizorja.

Naloge, ki jih notranji revizorji lahko opravljajo pri ocenjevanju in upravljanju tveganj in sodijo med legitimne¹ vloge notranjih revizorjev ter se izvajajo ob vzpostavitvi primernih varovalk oziroma varovalnih mehanizmov, so:

- spodbujanje prepoznavanja in ocenjevanja tveganj;
- svetovanje poslovodstvu pri določanju primernih ukrepov za obvladovanje tveganj;
- koordiniranje aktivnosti, povezanih z uvajanjem upravljanja tveganj;
- poročanje o tveganjih na ravni proračunskega uporabnika²;
- vzdrževanje in razvoj sistema obvladovanja tveganj;
- podpora vzpostavitvi upravljanja tveganj in
- priprava predloga strategije upravljanja tveganj, ki jo potrdi organ nadzora.

Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ (v nadaljevanju: Izjava) je enotno predpisan dokument, v katerem predstojnik poda svojo oceno notranjega nadzora javnih financ, za katerega je v okolju proračunskega uporabnika, ki ga vodi, odgovoren. Viri informacij, na podlagi katerih predstojnik pripravi oceno so različni (npr. samoocenitev notranjih kontrol, poročila notranje revizije, ugotovitve zunanjih nadzornih institucij, interni sistem sprotnega poročanja), pri čemer se priporoča, da ocena temelji na samoocenitvi notranjih kontrol.

Za obvladovanje tveganj proračunskega uporabnika ter za izvedbo samoocenjevanja notranjih kontrol in pripravo Izjave je odgovorno poslovodstvo, ki je dolžno vzpostaviti ustrezno, učinkovito in uspešno delovanje notranjih kontrol za doseg postavljenih ciljev proračunskega uporabnika.

Notranja revizija razpolaga s poglobljenim poznavanjem poslovanja proračunskega uporabnika, njegovega upravljanja, delovanja notranjih kontrol ter obvladovanja tveganj. Razumljivo je, da jo bo poslovodstvo proračunskega uporabnika iz tega razloga želelo vključiti v proces priprave Izjave. Pri tem pa je potrebno poudariti, da prevelika vključenost notranje revizije v procese samoocenjevanja notranjih kontrol in priprave Izjave lahko ogrozi neodvisnost in nepristranskost notranje revizije oz. notranjih revizorjev. Zato lahko notranja revizija v procesu samoocenitve notranjih kontrol nastopa le kot usmerjevalec procesa oz. je njena

¹ Vir: www.iaa.slo_IIA pahljača: »Ključne vloge notranjih revizorjev pri ocenjevanju in upravljanju tveganj.«

² »Consolidated reporting on risks«

vloga pri pripravi Izjave lahko izključno svetovalna oz. koordinacijska, in kot taka naj bo vključena tudi v akt, ki v posameznem proračunskem uporabniku ureja dejavnost notranjega revidiranja ter v načrte notranje revizije.

Pri opredelitvi koordinacijske vloge notranje revizije v okviru priprave Izjave morajo proračunski uporabniki upoštevati, da koordiniranje priprave Izjave pomeni predvsem pomoč poslovodstvu pri usklajevanju in usmerjanju aktivnosti v zvezi z izvajanjem samoocenjevanja notranjih kontrol (npr. vodenje in usmerjanje delavnic samoocenjevanja notranjih kontrol, načrtovanje in izvajanje svetovanja vodstvenim zaposlenim glede skrbne izvedbe samoocenjevanja notranjih kontrol), nikakor pa koordiniranje ne predstavlja zbiranja, izpolnjevanja oz. administrativnega obdelovanja izpolnjenih samoocenišev vprašalnikov.